

การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกในยุค
Thailand 4.0

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก วีรเดช วรรณศิลป์
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลค่ายภาณุรังษี

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2563

เอกสารวิจัยเรื่อง การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกในยุค Thailand 4.0
โดย พันเอก วีระเดช วรรณศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ชนะชัย พลเตชา

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2563 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(ชนะชัย พลเตชา)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(เกียรติชัย โอภาโส)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(พิษชญาน พวงทอง)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(กัญญ์นัฐ แสงภัทรเนตร)

กรรมการ

พันเอก

(สุเทพ ยั่งยืน)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก วีระเดช วรรณศิลป์
เรื่อง	การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกในยุค Thailand 4.0
วันที่	กันยายน 2563 จำนวนคำ : 7,466 จำนวนหน้า : 25
คำสำคัญ	การปฏิบัติการข่าวสาร, กองทัพบก, Thailand 4.0
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกในยุค Thailand 4.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบก และการปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 เพื่อให้ได้แนวทาง การปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 ของกองทัพบกที่เหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ กองทัพบกได้มีการรวบรวมหลักการและแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติในสภาวะปกติและวิกฤตการณ์ เพื่อการเสริมสร้างความมั่นคง เป็นการนำเอาพันธกิจการปฏิบัติการทางทหารหลายๆ ประการ มาบูรณาการร่วมกัน ซึ่งการวางแผนการปฏิบัติการข่าวสารต้องมีความเข้าใจในเรื่อง COG เพื่อให้ได้ผลลัพธ์สุดท้ายที่ ต้องการ การปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 มีการใช้สื่อต่างๆเข้ามา เพื่อเข้าถึงความต้องการของผู้รับ เป็นการสร้างโอกาสทางการรับรู้ ทำให้ข่าวสารกลายเป็นเครื่องมือหลักของการสงคราม นั่นคือ สงครามข่าวสาร จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อที่จะมุ่งสู่การครอบครอง จิตและใจ ให้มี ความคิด ความเห็น ไปในทางเดียวกับเรา

ข้อเสนอแนะ กองทัพบกในฐานะเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญ ในการกำหนดหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสาร และมีการวางแผน เตรียมการ ดำเนินการ และประเมินการปฏิบัติการข่าวสารต่าง ๆ อยู่

ตลอดเวลา ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการคัดสรรมาอย่างดี มีความรู้ ความสามารถ
เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ชาติ

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Weeradech Wannasilp
TITLE : Information Operation of Royal Thai Army in Thailand 4.0 Era
DATE : September 2020   **WORD COUNT :** 7,466   **PAGES:** 25
KEY TERMS : Information Operation, Royal Thai Army, Proceed, Thai Era 4.0
CLASSIFICATION : Unclassified

Research study Information Operation of Royal Thai Army in Thailand 4.0 Era, the objective is to study the current situation in the Information Operation of Royal Thai Army. And Information Operation in Thailand 4.0 era to get the guidelines for Information Operation of Royal Thai Army in Thailand 4.0 Era that is appropriate.

The result of the research shows that Army IO have been developed sequentially. The Army has compiled principles and guidelines for IO systematically. By focusing on the practice of peace and crisis situations for enhancing stability. It is the integration of many military operations missions. In which the IO planning requires an understanding of COG in order to get the desired end result. IO in Thailand 4.0 era, the use of various media came in. To reach the needs of the recipients Creating opportunities for awareness Making the news become the main tool of war, that is, the news war It is an important tool in order to focus on the possession of the mind and mind in the same way as ours.

Suggestions: The Army, as a primary unit with a mission to perform security tasks, therefore needs to be given priority. In determining the doctrine of IO And planning, preparing, executing, and evaluating various IO at all times, the operators must be carefully selected, knowledgeable, and capable in order to achieve their goals and national strategies.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา พันเอก เกียรติชัย โอภาโส รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ชนะชัย พลเตชา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และแนวทางในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา ที่เปิดโอกาส และสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูล คำแนะนำ และแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย หากมีประโยชน์ใดที่ปรากฏในเอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ ล้วนมาจากข้อคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น และหากมีข้อบกพร่องใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกในยุค Thailand 4.0

บทนำ

FOUR HOSTILE NEWSPAPERS ARE MORE TO BE FEARED THAN A THOUSAND BAYONETS - NAPOLEON BONAPARTE¹ จากคำกล่าวของ นโปเลียน สื่อมีความสำคัญอย่างมาก การเป็นศัตรูกับสื่อสิ่งพิมพ์ที่เล่มมีความน่ากลัวมากกว่าดาบปลายปืนนับพัน ซึ่งทำให้เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน

การปฏิบัติการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็กขนาดใหญ่ ไปจนถึงองค์กรระดับประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจากข้อมูลข่าวสารสามารถสร้างศักยภาพขององค์กรให้สูงขึ้นจนนำไปสู่การปฏิบัติการกิจและการจัดการกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาวะปกติ การเผชิญยามวิกฤติและสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการใช้ข้อมูลข่าวสารเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศจะต้องเผชิญกับความท้าทาย 3 ประการด้วยกันคือ ประการแรก จะต้องทำความเข้าใจยุคที่เป็นสนามรบของข้อมูลข่าวสาร ประการที่สอง จะต้องปรับตัวให้มีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร และประการสุดท้าย จะต้องมีความเข้าใจอย่างต่อเนืองที่จะใช้เป็นยุทธศาสตร์สร้างพลังอำนาจ ต่อไป²

การปฏิบัติการข่าวสาร (INFORMATION OPERATION : IO) เริ่มมีเอกสารอย่างเป็นทางการครั้งแรกโดยกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2003 และเป็นเอกสารที่เปิดเผยในเดือนมกราคม 2006 ซึ่งเป็นการสนธิการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้มีอิทธิพลทำลาย ลดประสิทธิภาพ หรือชิงการตกลงใจของฝ่ายตรงข้าม และดำเนินการป้องกันการกระทำของฝ่ายตรงข้าม สถานการณ์โลกยุคปัจจุบันการรับข่าวสารเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วไร้พรมแดน ทำให้การควบคุมเป็นไปได้ยาก ซึ่งการปฏิบัติงานทั้งปวง และการนำพาภารกิจของกองทัพให้ประสบความสำเร็จ จะต้องมีความเชื่อถือให้กับข่าวสาร และสร้างมาตรฐานให้เกิดกับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานด้านการข่าว³

ปัจจุบันการรับรู้ข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วไร้พรมแดน สื่อส่วนใหญ่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ และอารมณ์ของฝ่ายตรงข้ามทำให้กลุ่มเป้าหมายโอนเอียงไปตาม สถานการณ์ การใช้กำลังกองทัพบกจึงได้ใช้แนวทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคงโดยมีการกำหนดเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ 20 ปีที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยการพัฒนากระบวนการด้านการ ขาวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ และปัญหา อาชญากรรมทางไซเบอร์⁴ ซึ่งในส่วนแผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ.2560-2564 ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสนับสนุนการปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายใน ได้มีการ กำหนดการดำเนินการด้านการข่าวที่เป็นภัยคุกคามต่อการรักษาความมั่นคง ภายในประเทศ และความสงบเรียบร้อยของประเทศ เพื่อให้มีการบูรณาการกับส่วน ราชการที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ⁵ นอกจากนี้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562-2565) โดยในนโยบายที่ 1 กำหนดให้มีการเสริมสร้าง ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และนโยบายที่ 10 เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซ เบอร์⁶

การจะปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับ ข่าวสาร และให้มีมาตรฐานกับผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานด้านการข่าว ปัจจุบันการ มอบหมายงานในการดำเนินการปฏิบัติการข่าวสารยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจน และ ยังขาดบุคลากรที่มีความพร้อม ความรวดเร็วในการดำเนินการ และประสิทธิภาพของการ ปฏิบัติการ ปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของการ ปฏิบัติการข่าวสาร ในการตอบสนองต่อโลกปัจจุบันและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เป็นการบูรณาการระหว่างแผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ.2560 -2564 กับนโยบายและ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562 - 2565) ดังนั้นเอกสารวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนจึงมีความประสงค์ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เพื่อทำการประมวลความเป็นไปได้ที่ จะเสนอแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 ของกองทัพบกที่เหมาะสมใน ปัจจุบัน ต่อไป โดยมีการศึกษาในประเด็น 1)สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติการข่าวสารของ

กองทัพบก 2)การปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 3)แนวทางการปฏิบัติการ
 ข่าวสารในยุค Thailand 4.0 ของกองทัพบก

สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบก

จากการทบทวนสถานภาพปัจจุบันด้าน IO ในประเทศไทยพบว่ากองทัพบกไทยยังไม่มีมีการดำเนินการที่เป็นภารกิจหลักหรือเป็นหน่วยที่ชัดเจนของกองทัพบกเอง หากแต่มีการบูรณาการร่วมกับกองทัพอากาศและกองทัพเรือ โดยมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารกองกรรมวิธีข้อมูล กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งมีการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยมีหน้าที่หลักคือสื่อสารเนื้อหาของกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเพื่อจะได้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิ์ทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง และส่งเสริมให้รัฐบาลเป็นรัฐบาลของประชาชนมากขึ้น และเพื่อกำหนดช้อยกเว้นในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ชัดเจนและจำกัดการปกปิดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้ว จะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อผลประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องให้เหตุผลด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเหตุใด⁷ นอกจากนี้ กองบัญชาการกองทัพไทย ยังมีกรมข่าวทหาร ที่ทำภารกิจในการพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการข่าวกรอง และวางแผนการข่าวกรองทางทหาร เพื่อรักษาความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายการต่อต้านการข่าวกรอง และประสานการวางแผนการต่อต้านข่าวกรองตลอดจนอำนวยความสะดวกและดำเนินการให้เป็นไปตามแผน กำกับดูแลงานด้านข่าวกรองของหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพไทย และติดต่อกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ รวบรวม ผลิต และกระจายข่าวกรองให้กับหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพไทย⁸

ทั้งนี้ในการปฏิบัติการข่าวสารโดยตรงของกองบัญชาการกองทัพไทยนั้น พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้เน้นความสำคัญที่หน่วยงานด้านความมั่นคงและกองทัพที่มีเทคโนโลยีที่เหนือชั้นกว่า และมีระบบการจัดการข่าวสารที่ดีกว่า จึงจะสามารถชิงความได้เปรียบในการตอบโต้ได้ดีกว่า และที่สำคัญถ้าข้อมูลข่าวสารจากพื้นที่

การรบบมีให้ผู้บังคับบัญชาครบรอบด้าน จะทำให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง กองบัญชาการกองทัพไทยจึงได้มีการจัดทำ “หลักนิยมกองทัพไทยสำหรับการปฏิบัติการข่าวสารร่วม (ใช้เพื่อพลาถ) ปี พ.ศ.2551” ลงนามในคำสั่งกองบัญชาการทหารสูงสุด ที่ 42/2551 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2551 เป็นเอกสารที่มีเนื้อหาแปลจากหลักนิยมของกองทัพสหรัฐฯ (JOINT PUBLICATION 3-13, INFORMATION OPERATIONS ฉบับกฎหมายพันธ 49 (ค.ศ. 2006)) เอกสารของสหรัฐฉบับนี้เป็นการขยายผลจากหลักการที่เกี่ยวข้องกับสงครามข่าวสาร (IW) ในมุมมองกองทัพสหรัฐฯ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้จากการบูรณาการสงครามการควบคุมบังคับบัญชา (C2W) และสงครามข่าวสาร (IO) ของกองทัพสหรัฐฯ โดยใช้กรณีการรบกับอิรักในสงครามอ่าว (GULF WARS) มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา โดย “หลักนิยมกองทัพไทยสำหรับการปฏิบัติการข่าวสารร่วม(ใช้เพื่อพลาถ) ปี พ.ศ.2551” ได้มีการปรับแก้เนื้อหาบางส่วนให้มีความเหมาะสมกับขีดความสามารถของกองทัพไทย⁹ เพื่อใช้วางแผน เตรียมการ ปฏิบัติการ และประเมินผลการปฏิบัติการข่าวสาร สนับสนุนการปฏิบัติการร่วมและปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของกองทัพบกได้มีการจัดทำ “คู่มือการปฏิบัติการข่าวสารกองทัพบก” และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงตั้งแต่ พ.ศ.2549 แต่ส่วนราชการที่เหลือในกองทัพไทย เช่น กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดพระราชกฤษฎีกา กลับยังขาดองค์ความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติการข่าวสารที่ชัดเจน¹⁰ สำหรับในกองทัพบก เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนข้อมูลพบว่ามีหน่วยงานภายในกองทัพบกที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการข่าวสารในบางส่วนคือ กรมข่าวทหารบก ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการข่าว การรักษาความปลอดภัย การทูตฝ่ายทหารบกไทยในต่างประเทศ การติดต่อกับทูตฝ่ายทหารบกต่างประเทศในประเทศไทย การพิธีการทูตที่กองทัพบกต้องร่วมด้วย การฝึกและศึกษาของเจ้าหน้าที่ข่าวของกองทัพบก การเตรียมชุดเจ้าหน้าที่ข่าวกรองทางทหารสำหรับปฏิบัติงาน ตลอดจนกำหนดความต้องการและควบคุมการแจกจ่ายแผนที่ทหาร¹¹

นอกจากนี้ยังมีระเบียบที่เกี่ยวข้องอีก 2 ฉบับ คือ ระเบียบ กองทัพบก ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศของกองทัพบก พ.ศ. 2555 และคำสั่งกองทัพบกที่ 22/2551 เรื่องมาตรการดำเนินการต่อข้อมูลข่าวสารลับของกองทัพบก ซึ่งคำสั่งดังกล่าวนี้

มีเป้าหมายที่สำคัญ การมอบหมายให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่หรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับ ผู้บังคับหน่วยขึ้นตรงกองทัพบกจะต้องออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับจะกระทำได้เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ทั้งยังกล่าวถึงการรักษาความลับของทหารให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องเหมาะสม เช่นหน้าที่ต่อข้อมูลข่าวสารลับของทางราชการ การจัดทำที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ เช่น การร่าง การพิมพ์ แพล สำเนา และการกำหนดชั้นความลับเพื่อป้องกันมิให้ความลับของทางราชการถูกเปิดเผยหรือรั่วไหล อันอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐและเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าข้อมูลข่าวสารใดเป็นข้อมูลข่าวสารลับหรือไม่ นอกจากนี้ยังกำหนดในเรื่องของการทำสำเนา และการส่ง การเก็บรักษา และการทำลาย รวมไปถึงการปฏิบัติเมื่อเกิดการละเมิดการรักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติการณ์อื่น ๆ เป็นต้น¹²

สำหรับระเบียบ กองทัพบก ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศของ กองทัพบก พ.ศ. 2555 ซึ่งมีความมุ่งหมายของระเบียบนี้คือ 1) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและมีระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศของกองทัพบกดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) เพื่อเป็นมาตรฐานแนวทางปฏิบัติและความรับผิดชอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา กำลังพลของหน่วย ผู้ดูแลระบบและบุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานให้กับกองทัพบก เป็นไปอย่างเคร่งครัด และตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศของกองทัพบก 3) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศของกองทัพบกยกระดับมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศไปสู่สากล 4) เพื่อเป็นมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศของกองทัพบก สำหรับการพิทักษ์รักษาและป้องกัน มิให้ข้อมูลและสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการรั่วไหลหรือรู้ไปถึง หรือตกไปอยู่ในมือของฝ่ายตรงข้ามหรือบุคคลผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ ป้องกันการจารกรรมทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกส่วนราชการ พิทักษ์รักษาและป้องกันการก่อวินาศกรรมแก่เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สารสนเทศ เครื่องใช้สำนักงาน อาคาร สถานที่ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ เป็นต้น¹³

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ครั้นที่ยังเป็นผู้บัญชาการทหารบก ได้มีนโยบายและอนุมัติหลักการจัดตั้งศูนย์ไซเบอร์กองทัพบก (ARMY CYBER CENTRE) ขึ้นเพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลโดยร่วมมือกับคณะกรรมการความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (NATIONAL CYBER SECURITY ; NCSC) โดยได้เริ่มทดลองปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2557 ซึ่งปฏิบัติไปพร้อมกับเหล่าทัพต่าง ๆ โดยมีกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นองค์กรที่กำหนดนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมพร้อมกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งในระยะเริ่มแรกจัดตั้งขึ้นที่ศูนย์เทคโนโลยีทางทหาร (ศทท.) ได้ดำเนินการปรับปรุงภารกิจและโครงสร้างการจัดหน่วยโดยได้เพิ่มเติมภารกิจด้านการปฏิบัติการสงครามไซเบอร์และปรับสายการบังคับบัญชาจากเดิมขึ้นตรงต่อกรมการทหารสื่อสารมาเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก เพื่อรองรับการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเน้นหนักไปที่ความมั่นคงทางทหาร และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมทั้งการทำงานที่สอดคล้องประสานกับหน่วยงานในเหล่าทัพ และกระทรวงกลาโหม รวมทั้งได้ร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NETWORK CENTRIC OPERATIONS ; NCO) ต่อมาในปี 2559 ศูนย์เทคโนโลยีทางทหาร ได้แปรสภาพหน่วยมาเป็นศูนย์ไซเบอร์กองทัพบก (ศสบ.ทบ.) มีฐานะเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบกตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2559 จนถึงปัจจุบัน และเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ได้มีการปรับปรุงระดับหน่วยอีกครั้งโดย พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท ผู้บัญชาการทหารบก ได้เปิดศูนย์ไซเบอร์กองทัพบกอย่างเป็นทางการ แบ่งโครงสร้างหน่วยเป็นสำนักงานผู้บังคับบัญชา กองธุรการ กองปฏิบัติการไซเบอร์ กองรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ กองสนับสนุนปฏิบัติการข่าวไซเบอร์¹⁴

การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ จากการมีหลักนิยมกองทัพไทยสำหรับการปฏิบัติการข่าวสารร่วมเพื่อใช้วางแผน เตรียมการ ปฏิบัติการ และประเมินผลการปฏิบัติการข่าวสาร สนับสนุนการปฏิบัติการร่วมและปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนทางกองทัพบกได้จัดทำ คู่มือการปฏิบัติการข่าวสารกองทัพบก และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงตั้งแต่ พ.ศ.2549 มีหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับ IO บางส่วนคือ กรมข่าวทหารบก ปัจจุบันได้มีศูนย์ไซเบอร์กองทัพบก มีกองสนับสนุนปฏิบัติการข่าวไซเบอร์ แต่หน่วยงานหลักและผู้ปฏิบัติงานด้าน IO ก็ยังไม่ชัดเจน

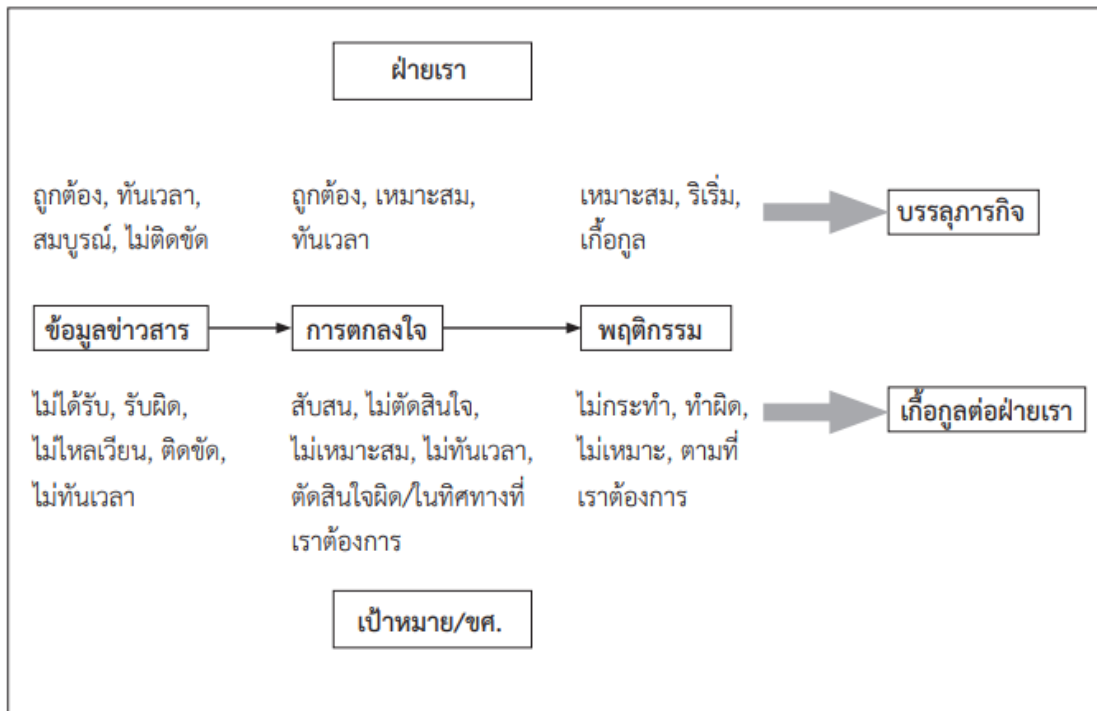
หลักการและแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารที่ได้ผลสัมฤทธิ์

มิตินี้ความมั่นคงในปัจจุบัน นั้นมีหลายมิติ ทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ ดังนั้นการปฏิบัติการกิจของกองทัพบก จึงมีขอบเขตในการปฏิบัติการทางทหารใน สภาวะการณ์ด้วยกันคือ

1. ยามปกติ (PEACE)
2. เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ (CRISIS)
3. ยามสงคราม (WAR)

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงดังกล่าว กองทัพบกจึงต้องใช้การดำเนินการในรูปแบบของ การปฏิบัติการ (OPERATIONS) และการปฏิบัติการข่าวสาร (IO) ควบคู่กันสำหรับความหมายของการปฏิบัติการข่าวสาร (INFORMATION OPERATION : IO) เป็นการปฏิบัติการทางทหารที่สำคัญในปัจจุบัน IO นั้นได้ถูกใช้กันทั่วไปในการปฏิบัติการทางทหารมาตั้งแต่อดีต แต่เป็นการปฏิบัติที่ไม่ได้เป็นการประสานสอดคล้องในภาพรวม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ จึงได้เกิดแนวคิดในการนำเอากิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลข่าวสารรวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางและดำเนินการได้อย่างประสานสอดคล้อง แล้วเรียกกิจกรรมเหล่านี้ว่า IO หัวใจของการทำ IO ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลข่าวสาร
2. การตกลงใจ
3. พฤติกรรม

ภาพที่ 1 องค์ประกอบหลักของการปฏิบัติการข่าวสาร

การปฏิบัติการทางทหาร จะมุ่งเน้นที่ความได้เปรียบต่อฝ่ายตรงข้ามทางด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำไปสู่ความเหนือกว่าของการตกลงใจ และเกื้อกูลต่อการบรรลุภารกิจของฝ่ายเรา จึงใช้ IO เป็นกลไกหลักเพื่อให้เกิดความเหนือกว่าด้านข้อมูลข่าวสาร คือ “ความสามารถในการที่จะรวบรวม, ดำเนินกรรมวิธี, ใช้และการกระจายข้อมูลข่าวสารและให้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นสามารถไหลไปได้อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด ขณะเดียวกันก็สามารถช่วงชิงความได้เปรียบ และปิดกั้นไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามมีขีดความสามารถดังกล่าวทัดเทียมฝ่ายเราได้”

ความเหนือกว่าด้านข้อมูลข่าวสาร เกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบ 3 ประการคือ การบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร (IM), IO, การข่าวกรอง/การเฝ้าตรวจ/การลาดตระเวน (ISR) ซึ่งความเหนือกว่าด้านข้อมูลข่าวสาร จะเกิดขึ้นได้ต้องมีความเข้าใจใน สภาวะแวดล้อมด้านข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION ENVIRONMENT : IE) เสียก่อน เพราะทั้งฝ่ายเราและฝ่ายตรงข้ามล้วนอยู่ใน IE เดียวกัน

1. การบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION MANAGEMENT : IM) คือ การจัดการส่งข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญต่อการเข้าใจในสถานการณ์ซึ่งนำไปสู่การตกลงใจ ไปถึงบุคคลที่ต้องการได้ทันเวลา
2. การข่าวกรอง/การเฝ้าตรวจ/การลาดตระเวน (INTELLIGENCE, SURVILLANCE, RECONNAISSANCE : ISR) ช่วยในการสนธิการประสานสอดคล้องของระบบปฏิบัติการ ในสนามรบทุกระบบในการรวบรวมข่าวสารต่าง ๆ และผลิตข่าวกรองที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการตกลงใจของผู้บัญชาการและการค้นหาและกำหนดเป้าหมาย จึงต้องอาศัยการประสานงานกับ เสนาธิการและหน่วยร่วมด้วย
3. สภาพแวดล้อมด้านข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION ENVIRONMENT : IE) คือ การผสมผสานกันของ บุคลากร องค์กร หรือระบบที่ดำเนินการรวบรวม ดำเนินกรรมวิธี หรือใช้และกระจายข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้รวมไปถึงตัวข้อมูลข่าวสารเองด้วย ซึ่ง IE คือ องค์ประกอบหนึ่งของ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการ (OPERATIONAL ENVIRONMENT) ที่มุ่งเน้นเฉพาะด้านข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก ทั้งนี้ IE ประกอบด้วย 3 มิติ คือ ด้านกายภาพ (PHYSICAL DIMENSION), ด้านข้อมูลข่าวสาร (INFORMATIONAL DIMENSION) และด้านการรับรู้ (COGNITIVE DIMENSION)

นอกจากนี้ IE ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นทางกายภาพ/สามารถจับต้องได้ (PHYSICAL ASSETS) คือ ระบบของข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION SYSTEM : INFOSYS) และลักษณะที่เป็นแนวคิด/จับต้องไม่ได้ (NON PHYSICAL CONCEPTS) คือ ข่าวสาร กระบวนการบนพื้นฐานของการข่าว กระบวนการตัดสินใจของมนุษย์ โดยที่ INFOSYS เปรียบเสมือน HARDWARE และ CONCEPTS เปรียบเสมือน SOFTWARE จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติการข่าวสารนั้นต้องอาศัยข่าวกรองที่ดี จึงจะก่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพแวดล้อมด้านข้อมูลข่าวสาร (IE) และ สภาพแวดล้อมทางยุทธการ (OE) ในเรื่ององค์ประกอบต่างๆด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น ชีตความสามารถ IO ฝ่ายตรงข้าม, ช่องทางการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย, ระบบการส่งผ่าน/กระจายข้อมูลข่าวสาร กล่าวโดยสรุปการปฏิบัติการ IO ในปัจจุบันนั้น มีเป้าประสงค์ที่แตกต่างไปจากอดีตคือ ในอดีตมุ่งที่สภาวะสงครามที่ต้องการความเหนือกว่าด้านข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันจะมุ่งเน้นการปฏิบัติการในสภาวะปกติ และวิกฤติการณ์ จึงมุ่งเน้น IO เพื่อการเสริมสร้างความมั่นคง

มากกว่า แต่ทั้งนี้กำลังพลจะต้องมีความรู้ ความสามารถพร้อมที่จะเข้าปฏิบัติได้ในทุกสภาวะการณ์¹⁵

แนวทางการปฏิบัติการข่าวสาร เป็นการนำเอาพันธกิจการปฏิบัติการทางทหารหลาย ๆ ประการ มาบูรณาการร่วมกันเพื่อสร้างผลกระทบต่อความคิด ตัดสินใจของฝ่ายตรงข้ามสำหรับกองทัพอากาศของประเทศไทยเรียกว่า “การปฏิบัติสารสนเทศ” ส่วนกองทัพบกไทยนั้นเรียกว่า “การปฏิบัติการข่าวสาร” ทั้งนี้การปฏิบัติการข่าวสารจะเป็นส่วนหนึ่งของสงครามสารสนเทศ (INFORMATION WARFARE) หรือเรียกว่า “สงครามข่าวสาร” ซึ่งการปฏิบัติการข่าวสารนั้นเป็นหลักการที่ออกเป็นเอกสารอย่างเป็นทางการครั้งแรกโดยกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกาในปี 2003 มีการอนุมัติหลักการโดย DONALD RUMSFELD รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และเป็นเอกสารที่เปิดเผย ในเดือนมกราคม 2006 เป็นการขยายผลจากหลักการที่เกี่ยวข้องกับสงครามข่าวสาร ซึ่งเป็นแนวคิดจากการบูรณาการสงครามการควบคุมบังคับบัญชา (COMMAND AND CONTROL WARFARE) และ สงครามสารสนเทศ ของกองทัพสหรัฐฯ โดยนำเอาบทเรียนจากการรบกับอิรักในสงครามอ่าว (GULF WARS) หรือ “CNN EFFECT” มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา จึงอาจกล่าวได้ว่า “การปฏิบัติการข่าวสาร” คือ การสนธิการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้มีอิทธิพลทำลาย ลดประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจและการปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งดำเนินการป้องกันการกระทำของฝ่ายตรงข้ามต่อฝ่ายเราในลักษณะเดียวกัน ซึ่งการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติการข่าวสาร ซึ่งอาจเรียกว่า “ขีดความสามารถ” นั้น ได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ¹⁶

1. ขีดความสามารถหลัก (CORE CAPABILITIES) ได้แก่

- 1.1 สงครามอิเล็กทรอนิกส์ (ELECTRONIC WARFARE : EW) เกี่ยวข้องกับการใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและพลังงานโดยตรง เพื่อควบคุมหรือโจมตี มี 3 กิจกรรมย่อย
  - 1.1.1 การโจมตีทางอิเล็กทรอนิกส์ (ELECTRONIC ATTACK : EA) คือ การใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือใช้อาวุธต่อต้านการแพร่กระจายคลื่น เพื่อโจมตีต่อ บุคคล อุปกรณ์ ทำลายขีดความสามารถในการรบของฝ่ายตรงข้าม

- 1.1.2 การป้องกันทางอิเล็กทรอนิกส์ (ELECTRONIC PROTECTION : EP) คือ กิจกรรมทั้งในเชิงรับและเชิงรุกเพื่อป้องกันบุคคล อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ของฝ่ายเรา
- 1.1.3 การสนับสนุนทางอิเล็กทรอนิกส์ (ELECTRONIC WARFARE SUPPORT : EWS หรือ ES) คือ กิจกรรมที่กำหนดขึ้นโดย ผบ.หน่วยทางยุทธการ เพื่อ ค้นหา สกัดกั้น กำหนด ระบุที่ตั้ง ของแหล่งแพร่กระจายคลื่นต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการปฏิบัติในอนาคต
- 1.2 การปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (COMPUTER NETWORK OPERATIONS : CNO) คือ การปฏิบัติการทั้งปวงบนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มี 3 กิจกรรมย่อย
- 1.2.1 การโจมตีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (COMPUTER NETWORK ATTACK : CNA) คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ขัดขวาง ปฏิเสธ ลดขีดความสามารถ ทำลาย ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่อยู่ใน คอมพิวเตอร์หรือเครือข่าย
- 1.2.2 การป้องกันเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (COMPUTER NETWORK DEFENSE : CND) คือ มาตรการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อป้องกันข้อมูล คอมพิวเตอร์ การเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ไม่ให้ถูกขัดขวาง ปฏิเสธ ถูกลดขีดความสามารถหรือทำลาย
- 1.2.3 การขยายผลเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (COMPUTER NETWORK EXPLOITATION : CNE) คือ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์สนับสนุนการปฏิบัติการ และการรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากเป้าหมาย หรือระบบเครือข่ายข้อมูลอัตโนมัติของฝ่ายตรงข้าม
- 1.3 การรักษาความปลอดภัยทางการยุทธ์ (OPSEC) คือ มาตรการหรือกระบวนการ ที่ ผู้บัญชาการและ ฝ่ายเสนาธิการ กำหนดขึ้น เพื่อรักษาความลับของข้อมูลที่สำคัญยิ่งของฝ่ายเราด้วยการระบุข้อมูลสำคัญเหล่านั้น (ESSENTIAL ELEMENT OF FRIENDLY INFORMATION : EEFI) และป้องกันมิให้ฝ่ายตรงข้ามเข้าถึงหรือได้ไป ซึ่งข้อมูล ไม่เช่นนั้นฝ่ายตรงข้ามจะทราบถึงเจตนารมณ์ ของฝ่ายเรา

1.4 การลวงทางทหาร (MILITARY DECEPTION : MIL DEC) คือ กิจกรรมที่กระทำ เพื่อให้ผู้ตัดสินใจของฝ่ายตรงข้าม หลงเชื่อหรือเข้าใจผิด เกี่ยวกับ ชีตความสามารถ เจตนา การปฏิบัติของฝ่ายเรา และส่งผลให้ฝ่ายตรงข้าม กระทำ หรือละเว้นการกระทำ ซึ่งส่งผลที่เกื้อกูลต่อการสำเร็จภารกิจของฝ่ายเรา

1.5 การปฏิบัติการจิตวิทยา (PSYOP หรือ MISO) คือ กระบวนการในการส่งผ่าน ข้อมูลหรือสิ่งบอกเหตุ ที่กำหนดไปยังเป้าหมาย เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อ อารมณ์ แรงจูงใจ กระบวนการคิด ทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมที่จะกระทำหรือ ละเว้นการกระทำ ที่เกื้อกูลต่อการสำเร็จภารกิจของฝ่ายเรา

2. ชีตความสามารถสนับสนุน (SUPPORT CAPABILITIES) ได้แก่

2.1 การทำลายทางกายภาพ (PHYSICAL DESTRUCTION : PHY DES) คือ การใช้ อำนาจกำลังรบทั้ง การยิงเล็งตรง เล็งจำลอง หน่วย ระเบิดพิเศษเพื่อทำลาย ลด ประสิทธิภาพ ของกำลังรบ แหล่งข้อมูล ระบบควบคุมบังคับบัญชา และที่ตั้งของ ฝ่ายตรงข้าม

2.2 หลักประกันด้านข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION ASSUARANCE : IA) คือ กิจกรรม ที่คุ้มครอง-ป้องกัน ข้อมูลข่าวสารและระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อประกันความมั่นใจ ในระบบข้อมูลข่าวสารที่มีเพียงพอ มีเสถียรภาพ การป้องกันการรั่วไหลของ ข่าวสาร

2.3 การระวังป้องกันภัยทางกายภาพ (PHYSICAL SECURITY : PHY SEC) คือ การ ระวังป้องกันภัยบุคคล เอกสาร สถานที่ ยุทโธปกรณ์ จากการลอบสังหาร การ ก่อให้เกิดความเสียหาย จารกรรม ตลอดจนการก่อวินาศกรรม

2.4 การต่อต้านข่าวกรอง (COUNTER INTELLIGENCE : C-INTEL) คือ การรวบรวม ข่าวสารและการดำเนินกิจกรรม เพื่อป้องกันฝ่ายเราจากการก่อวินาศกรรม กิจกรรมด้านการข่าวอื่น ๆ การจารกรรม การลอบสังหาร ซึ่งกระทำโดยฝ่ายตรง ข้ามหรือบุคคลอื่น

2.5 การต่อต้านการลวง (COUNTER DECEPTION : C-DEC) คือ การปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อลิดรอน ทำลาย เพิกเฉย ต่อผลกระทบที่เกิดจากการปฏิบัติการลวงของฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้เกิดความได้เปรียบของฝ่ายเรา ยังรวมไปถึงพันธกิจต่าง ๆ ที่จะระบุถึงการดำเนินกิจกรรมด้วยการปฏิบัติการลวงของฝ่ายตรงข้ามอีกด้วย

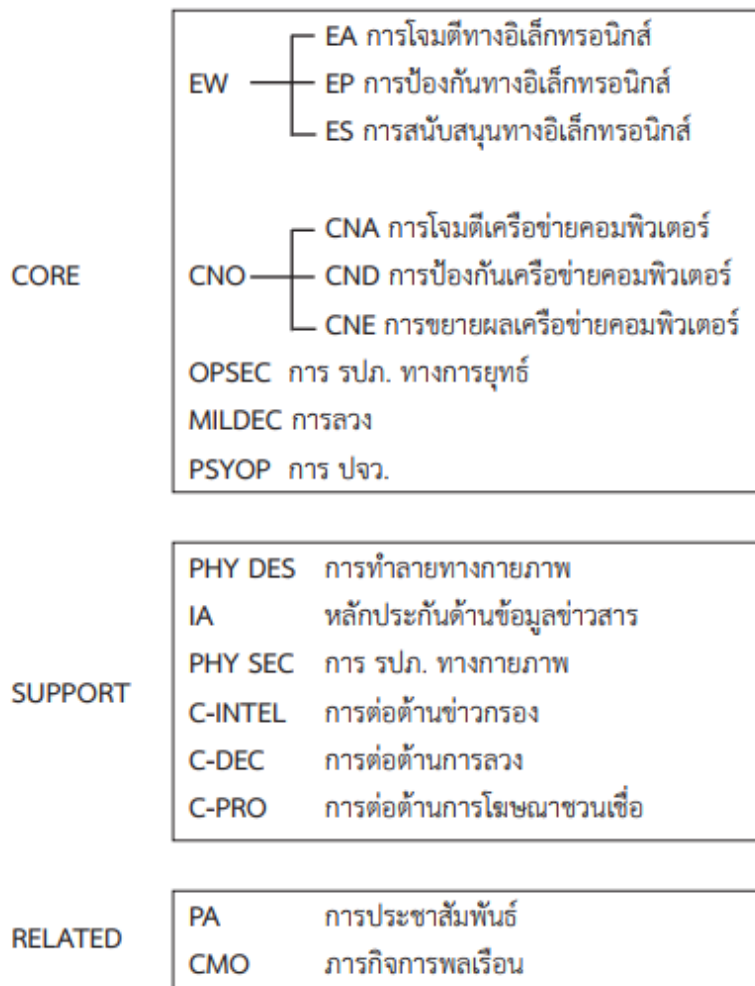
2.6 การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อ (COUNTER PROPAGANDA : C-PRO) คือ กิจกรรมที่มุ่งตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้ามด้วยการ ชี้ให้เห็นถึงเป้าประสงค์ในการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม และชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงต่อฝ่ายเรา เพื่อสร้างความเข้าใจและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการจิตวิทยาของฝ่ายตรงข้าม

3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง (RELATED ACTIVITIES) ได้แก่

3.1 การประชาสัมพันธ์ (PUBLIC AFFAIRS : PA หรือ PAO) คือ การส่งผ่านข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา เป็นกลาง ด้วยกระบวนการส่งผ่านทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและให้ได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติการกิจ

3.2 การกิจการพลเรือน (CIVIL AFFAIRS : CA หรือ CMO) คือ กิจกรรมที่ ผู้บังคับหน่วย จัดตั้งขึ้น หรือขยายผลจากความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ทหาร, ประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้งกลุ่มที่สนับสนุน, เป็นกลาง, ไม่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติการของฝ่ายเรา เพื่อให้เกิดผลที่เกื้อกูลต่อการสำเร็จภารกิจของฝ่ายเรา

ดังนั้นการปฏิบัติการข่าวสารที่มีผลสัมฤทธิ์นั้นต้องมีองค์ประกอบของการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation Elements) การปฏิบัติการข่าวสารเพียงลำพังไม่สามารถเอาชนะฝ่ายตรงข้ามได้ แต่ต้องมีการสนธิกันอย่างประสานสอดคล้องและกลมกลืนเข้ากับการปฏิบัติการด้านอื่น ๆ ดังภาพที่ 2

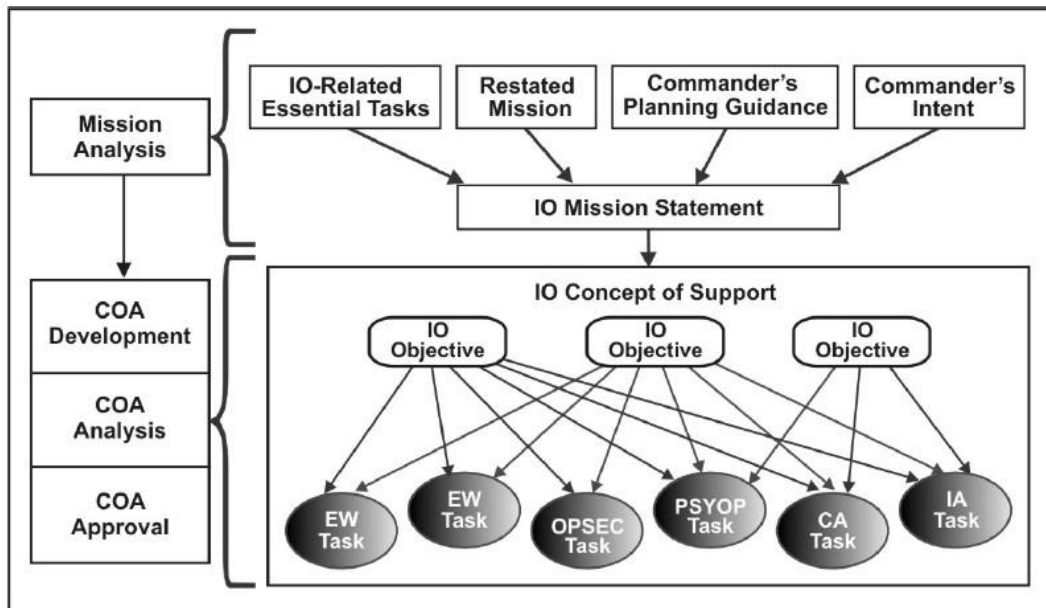
ภาพที่ 2 องค์ประกอบของการปฏิบัติการข่าวสาร (INFORMATION OPERATION ELEMENTS)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการข่าวสารในเชิงโครงสร้างของการบริหารจัดการ พันเอก LAWRENCE H. SAUL ผู้อำนวยการศูนย์การถอดบทเรียนของกองทัพบก (CENTER FOR ARMY LESSONS LEARNED)¹⁷ สหรัฐอเมริกา เสนอไว้ว่า การปฏิบัติการข่าวสารนั้นหากพิจารณาในฐานะผู้บัญชาการและบุคลากร (COMMANDER AND STAFF) ที่ปฏิบัติงานด้านนี้ มีหลักการและแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารด้วยกัน 5 องค์ประกอบ 1) การปฏิบัติการข่าวสารคือเครื่องมือที่มีอิทธิพลต่อการใช้ข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการในทุกการปฏิบัติการ (OPERATION) 2) การปฏิบัติการข่าวสารเป็นกระบวนการประสานบุคลากรในแนวนอนให้เข้าถึงทุกองค์ประกอบหลักของกำลังรบและการปฏิบัติการภายใน

โครงสร้างของกระบวนการการตัดสินใจทางการทหาร (MILITARY DECISION-MAKING PROCESS : MDMP) 3) การปฏิบัติการข่าวสารสร้างความสอดคล้องของการใช้ข้อมูลในทุกหน่วยที่มีหน้าที่และการปฏิบัติการที่มุ่งเป้าไปยังความตั้งใจของผู้บัญชาการ (COMMANDER'S INTENT) 4) การปฏิบัติการข่าวสารเป็นความพยายามต่าง ๆ ในการปฏิบัติการข่าวสารทั้งที่ความเสี่ยงสูงและไม่เสี่ยง และทั้งการบูรณาการในแนวตั้งที่สูงกว่าและแผนการในระดับที่ต่ำกว่า ด้วยความร่วมมือกัน 5) การปฏิบัติการข่าวสารเป็นการประสานกันระหว่างผลกระทบต่าง ๆ (SYNCHRONIZES EFFECTS) ในขณะที่สำนักงานใหญ่ในส่วนของกองทัพบก ประเทศสหรัฐอเมริกา (HEADQUARTERS, DEPARTMENT OF THE ARMY) ได้กำหนดหลักการและแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารออกมาเป็น 2 ขั้นตอนหลักคือ ¹⁸

1. กำหนดหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสาร (INFORMATION OPERATIONS DOCTRINE) ผู้บัญชาการต้องตื่นตัวในการวางแผน เตรียมการ ดำเนินการ และประเมินการปฏิบัติการข่าวสารต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อการปรับองค์ประกอบของกำลังรบให้เหมาะสม โดยการรวบรวมด้วยการจัดการข้อมูล การปฏิบัติการตรวจตราเฝ้าระวัง (SURVEILLANCE) การปฏิบัติการลาดตระเวน (RECONNAISSANCE) เพื่อความเหนือกว่าในด้านข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION SUPERIORITY) ซึ่งจะทำให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งการดำเนินการตามความเชื่อเหล่านี้ถือเป็นหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสาร¹⁹
2. การวางกลยุทธ์ (TACTICS) เทคนิค (TECHNIQUES) และขั้นตอน (PROCEDURES) ของการปฏิบัติการข่าวสาร ซึ่งขั้นตอนหลักนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อยคือ การวางแผนการปฏิบัติการข่าวสาร (PLANNING INFORMATION OPERATIONS) การเตรียมการการปฏิบัติการข่าวสาร (PREPARING FOR INFORMATION OPERATIONS) และการดำเนินการการปฏิบัติการข่าวสาร (EXECUTING INFORMATION OPERATIONS) การปฏิบัติการข่าวสารในขั้นตอนหลักนี้เป็นกระบวนการตัดสินใจทางการทหาร (MILITARY DECISION MAKING PROCESS : MDMP) โดยมีผู้บัญชาการอนุมัติหนทางปฏิบัติ (ห/ป) (COMMANDER APPROVES A COURSE OF ACTION : COA) เป็นผู้กำกับดูแลเพื่อที่จะเป็นผู้นำในการวางแผนปฏิบัติการโดยกำหนดเทคนิคการปฏิบัติการ ที่ผสมผสานกันในการปฏิบัติการข่าวสาร (SYNCHRONIZE

INFORMATION OPERATIONS) รวมทั้งการกำหนดกิจกรรมการปฏิบัติการข่าวสารต่าง ๆ ที่จะใช้ในสนามรบ (INTELLIGENCE PREPARATION OF THE BATTLEFIELD : IPB)²⁰

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ของแนวคิดการสนับสนุน IO, วัตถุประสงค์ IO และภารกิจ IO

กองทัพพบได้มีการรวบรวมหลักการและแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารอย่างเป็นระบบ โดยได้แนวทางจาก สหรัฐฯ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติในสภาวะปกติและวิกฤติการณ์ เพื่อการเสริมสร้างความมั่นคง เป็นการนำเอาพันธกิจการปฏิบัติการทางทหารหลาย ๆ ประการ มาบูรณาการร่วมกันเพื่อสร้างผลกระทบต่อความคิด ตัดสินใจของฝ่ายตรงข้าม ให้อยู่ในสภาวะที่ฝ่ายเราต้องการ ประกอบด้วยขีดความสามารถต่าง ๆ ดังภาพที่ 3 และในการวางแผนการปฏิบัติการข่าวสารต้องมีความเข้าใจในเรื่อง COG เพื่อให้ได้ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ

การปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0

การปฏิบัติการข่าวสารในยุคนี้จะมาในช่องทางการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 นับเป็นจุดเปลี่ยนของโลกการสื่อสารในปัจจุบัน มีการใช้สื่อที่เรียกกันว่าสื่อ “APPLICATION” และ สื่อ “NEW MEDIA” เข้ามามีบทบาทการผสมผสานในยุคโลกาภิวัตน์ มีการใช้ DIGITAL เพื่อการเข้าถึงความต้องการของผู้รับ เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงและวัดผลได้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างโอกาสทางการรับรู้ให้กว้างขวางขึ้น หรืออย่างที่ภาคธุรกิจใช้คำว่าตลาด กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์จึงเป็นความจำเป็นในการขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์ในทุกยุคทุกสมัย

แนวทางการสร้างความรับรู้และความเข้าใจของประชาชน รัฐบาลได้กำหนด “นโยบายประชารัฐ” คือการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมร่วมกัน กอปรกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ด้าน การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐมีเป้าหมายปรับโครงสร้างระบบราชการ ให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและชุมชนมากขึ้น รวมทั้งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2556 กำหนดให้การบริหารราชการนั้น ต้องเกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น²¹ โลกาภิวัตน์เป็นผลสืบเนื่องอย่างสำคัญจากการปฏิวัติสารสนเทศ (INFORMATION REVOLUTION) จนทำให้นักคิดอย่าง อัลวิน ทอฟเลอร์ (ALVIN TOFFLER) นำเสนอทัศนะที่มีส่วนสำคัญต่อการทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของโลกว่า โลกในสมัยของเราเป็น “ยุคสารสนเทศ” (INFORMATION AGE) หรือ “โลกยุคข่าวสาร” การสงครามในยุคเช่นนี้ก็เปลี่ยนแปลงไปตามความเป็นไปของโลก

แต่เมื่อปัจจุบันเป็นยุคข่าวสาร ข่าวสารจึงกลายเป็นเครื่องมือหลักของการสงคราม หรือ “สงครามข่าวสาร”(INFORMATION WARFARE) ดังนั้นใครที่ควบคุมข่าวสาร คนนั้นจึง

ควบคุมชัยชนะ เห็นได้ชัดเจนจากสำนักข่าวระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็น CNN หรือ BBC ซึ่งมีบทบาทอย่างสำคัญในการควบคุมกระแสข่าวในเวทีระหว่างประเทศ ในระดับที่ต่ำลงมา เราจะเห็นได้ว่าข่าวสารได้กลายเป็น “เครื่องมือ” ที่สำคัญของการต่อสู้ซึ่งการปฏิบัติการเช่นนี้มุ่งไปสู่การครอบครอง “จิตและใจ” ของผู้คนเป็นพื้นฐานโดยมีวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการให้ผู้รับสารมี “ความคิด-ความเห็น” ไปในทิศทางเดียวกับเรา หรือ “ทำให้พวกเขาเป็นพวกเรา” ในอดีตจะเรียกว่า “ปฏิบัติการจิตวิทยา” (PSYCHOLOGICAL OPERATIONS) หรือบางทีเราอาจจะเรียกว่า “การโฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง” (POLITICAL PROPAGANDA) แต่ในยุคสมัยนี้โลกเป็นยุคข่าวสาร จึงถูกขยายและปรับเป็น “การปฏิบัติการข่าวสาร” (INFORMATION OPERATION)²²

การปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 มีการใช้สื่อเข้ามาทั้ง APPLICATION, MEDIA, DIGITAL, สำนักข่าวต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงความต้องการของผู้รับ เป็นการสร้างโอกาสทางการรับรู้ การประชาสัมพันธ์ถึงความจำเป็น เพื่อให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วให้ทันกับ โลกยุคข่าวสาร ทำให้ข่าวสารกลายเป็นเครื่องมือหลักของการสงคราม นั่นคือสงครามข่าวสาร จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อที่จะมุ่งสู่การครอบครอง จิตและใจ ให้มีความคิด ความเห็น ไปในทางเดียวกับเรา

แนวทางการปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 ของกองทัพบก

ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ในด้านประเทศไทย 4.0 กับกองทัพบก พลตรี อาคม พงศ์พรหม ได้ทำการศึกษาวิจัยไว้ในประเด็นของการบริหารจัดการกำลังพลของกองทัพบกไทย โดยได้ศึกษามณฑลทหารบกแห่งหนึ่ง เพื่อที่จะนำมาสู่การพัฒนาทุกมณฑลและกองทัพบก ให้บรรลุเป้าหมายหรือภารกิจทางการทหารของกองทัพบกอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล จึงต้องดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2558 - 2564) และวิสัยทัศน์เชิงนโยบายยุค Thailand 4.0 มณฑลทหารบกทุกแห่งต้องให้ความสำคัญกับ “กำลังพล” ทั้งชั้นประทวนและสัญญาบัตร ต่างต้องเท่าทัน

กับยุค Thailand 4.0 ที่ต้องพร้อมด้วย “ความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะ” ควบคู่กับ “นวัตกรรม” เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาทางการทหารสู่การเป็นหนึ่งในกองทัพที่มีประสิทธิภาพในภูมิภาคอาเซียน²³

การปฏิบัติการข่าวสาร แม้จะเป็นการปฏิบัติการที่ฝ่ายความมั่นคง เช่น ทหารนำมาใช้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการข้อมูลข่าวสารทั้งของฝ่ายตนเอง และฝ่ายตรงข้าม ให้เป็นเครื่องมือสร้างความได้เปรียบหรือเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม แต่สิ่งที่ปรากฏท่ามกลางสงครามสื่อสารมวลชนในขณะนี้ คือ การปล่อยข่าวลับ แพร่ข่าวลวง การบิดเบือนข่าวสาร อย่างหนัก ก็น่าจะทำให้ทุกฝ่ายตระหนักและให้ความสำคัญกับการใช้ปฏิบัติการ "IO" เพื่อชิงไหวชิงพริบ ซึ่งความได้เปรียบกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ที่เกิดเป็นประเด็นสงครามข่าวสาร (INFORMATION WARFARE) ยิ่งโยงไปถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (CYBER SECURITY) อีกด้วย

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลตระหนักและให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไซเบอร์อย่างจริงจัง เนื่องจากในยุคประเทศไทย 4.0 นั้นความแพร่หลายของการให้และใช้บริการข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคม ฯลฯ ที่จะครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ทั้งภายในประเทศและทั่วโลก หากพิจารณาจากมุมมองของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่และหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะกองทัพบก ก็อาจถือเป็นปัจจัยเชิงลบที่คุกคามและส่งผลกระทบต่ออย่างรวดเร็วและรุนแรง แล้วส่งผลไปที่ประชาชน ระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ หากกองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดความพร้อม ไม่มีมาตรการป้องกันแก้ไขที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพียงพอแล้ว ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทุกภาคส่วนของสังคมนั้นก็จะมัลลค่ามหาศาลและยากที่จะประเมินได้ จึงควรพัฒนาทางด้านความมั่นคง

ปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ทุกรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงด้านสงครามไซเบอร์ (CYBER WARFARE) ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ และการกักขังข้อมูล ระบบ/เครือข่ายเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ อีกด้วย

ด้านการเมืองในอนาคตยังมีความขัดแย้งทางการเมือง และในปัจจุบันมีอยู่ในระดับสูง มีแนวโน้มทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางการเมือง และหากพรรคการเมืองไม่สามารถสร้างเอกภาพเหนือความขัดแย้งได้ และยังมียืดเยื้อต่อไปอีก ส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งอาจเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นก็เป็นได้ แต่ขณะเดียวกันการเมืองภาคประชาชนจะมีความเข้มแข็งมากขึ้น การสร้างเครือข่ายของพันธมิตรยังมีความเข้มแข็ง ปัญหาด้าน IO ก็จะมาด้วยอีกเช่นกัน

การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ (SWOT ANALYSIS) เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติการข่าวสารในยุคประเทศไทย 4.0 ของกองทัพบก ทำให้เห็นภาพรวมของการดำเนินการ โดยมีหลักการหรือแนวทางควรจะมีความสอดคล้อง (GOOD FIT) ระหว่างความสามารถด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย แม้ว่าการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในจะเป็นเครื่องมือการจัดการที่มีมานาน แต่เนื่องจากเครื่องมือดังกล่าวมีการเชื่อมโยงกับองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้จากการศึกษาสำรวจองค์การต่าง ๆ ทั่วโลกพบว่าเครื่องมือดังกล่าวยังได้รับความนิยมอยู่ในอันดับหนึ่งต่อเนื่องกันมาหลายปี²⁴

โอกาส (OPPORTUNITIES) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ จึงต้องพัฒนาศักยภาพให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติด้วยการยกระดับขีด

ความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ซึ่งหมายถึงภารกิจด้านการปฏิบัติการข่าวสาร จำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้ด้วย

ภาวะคุกคาม (THREATS) นโยบายประเทศไทย 4.0 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ดิจิทัลและข้อมูลเป็นอย่างมาก เช่น การประยุกต์ใช้วิทยาการหุ่นยนต์ ระบบอัตโนมัติ และเทคโนโลยีดิจิทัล การทำให้เกิดระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และเกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber security) และความน่าเชื่อถือของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวอาจมีผลด้านลบกับประเทศด้วย ซึ่งมาในรูปแบบของข่าวสารปลอม ข่าวลวง

จุดแข็ง (STRENGTHS) พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีมาตรฐานและแนวทางส่งเสริมพัฒนาระบบการให้บริการและสร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชน และมีการกำหนดมาตรการและแนวทางในการยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

จุดอ่อน (WEAKNESSES) กองทัพบกยังขาดกำลังพลด้านการปฏิบัติการข่าวสาร ร่วมกับขาดระบบรักษาข้อมูลข่าวสาร การสร้างเจ้าหน้าที่ในด้านนี้จึงต้องให้เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งด้านข้อมูลและการใช้เครื่องมืออย่างเชี่ยวชาญ จึงต้องจัดการฝึกศึกษาให้แก่เจ้าหน้าที่ จนเป็นระดับมืออาชีพในการปฏิบัติงานและให้มีระบบการรักษาข้อมูลที่ดี ร่วมกับหน่วยงานที่ปฏิบัติการด้าน IO ยังไม่มีหน่วยงานที่ปฏิบัติอย่างชัดเจนและเป็นเอกภาพ

สำหรับในการสรุปผลการวิจัยเพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 ของกองทัพบก ผู้วิจัยได้นำเทคนิค TOWS MATRIX ANALYSIS มาเพื่อใช้สร้างแนวทางมาผนวกกับการจัดวางทิศทางของกองทัพบก เพื่อจัดทำเป็นแนวทางหลัก ๆ ครอบคลุมใน 4 ประเด็นดังตารางแสดงความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

	จุดแข็ง (STRENGTHS)	จุดอ่อน (WEAKNESSES)
โอกาส (OPPORTUNITIES)	(SO) พัฒนากลยุทธ์การบูรณาการ นโยบายของการปฏิบัติการ ข่าวสาร	(WO) พัฒนาหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ และกำลังพลในการปฏิบัติการ ข่าวสาร
ภาวะคุกคาม (THREATS)	(ST) พัฒนาวิธีการการปฏิบัติการ ข่าวสาร	(WT) พัฒนาระบบและกลไกการ ปฏิบัติการข่าวสาร

พัฒนากลยุทธ์การบูรณาการนโยบายของการปฏิบัติการข่าวสาร(SO) โดยการบูรณาการทั้งในแนวดิ่ง (VERTICAL INTEGRATION) โดยมีการถ่ายทอดแผน IO ของกองทัพบกที่ต้องการส่งต่อมาให้แต่ละหน่วยไปทำแผน IO ของหน่วย และบูรณาการในแนวนอน (HORIZONTAL INTEGRATION) ระหว่างหน่วยงานระดับเดียวกันให้มีความเชื่อมโยงของแผน IO ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงต้องมีการพัฒนากลยุทธ์การบูรณาการนโยบายของการปฏิบัติการข่าวสาร ด้วยหน่วยการปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบก เช่น สำนักงานผู้บังคับบัญชา และ กองสนับสนุนปฏิบัติการข่าวไซเบอร์จะต้องการบูรณาการนโยบายและแผนของหน่วยงานด้านความมั่นคงที่ปฏิบัติการด้าน IO เพื่อเสริมสร้างการบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยและทุกระดับด้วยการบูรณาการทั้งแนวดิ่งและแนวราบ

พัฒนาหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ และกำลังพลในการปฏิบัติการข่าวสาร(WO)เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้การปฏิบัติการข่าวสารในยุคThailand 4.0 ของกองทัพบกมีคุณภาพ โดยการพัฒนาหน่วยงานที่จะรับผิดชอบงานด้าน IO อย่างเป็นรูปธรรม สามารถตัดสินใจและทราบแนวทางของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เสริมสร้างสมรรถนะของผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ และกำลังพลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ด้าน IO อย่าง

แท้จริง จัดตั้งเป็นทีมงานโดยเฉพาะ และสามารถปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ทันทเวลา โดยจัดเป็นหลักสูตรด้านการปฏิบัติการข่าวสาร ในแต่ละระดับชั้นยศ สร้างระบบและกลไกการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร การปรึกษาหารือ การประเมินผล การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติการข่าวสารให้กระชับและคล่องตัว มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีการสร้างการปฏิบัติการข่าวสารกับหน่วยงานอื่น

พัฒนาวิธีการการปฏิบัติการข่าวสาร(ST)ส่งเสริมพัฒนาระบบการปฏิบัติการข่าวสารให้สามารถปฏิบัติได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ สร้างกิจหรืองานที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ IO, กำหนดเป้าหมาย IO, ระบุเครื่องมือ, และมีการทบทวนความเหมาะสม โดยต้องเข้าใจในเรื่องของจุดศูนย์ตุล ที่สามารถนำไปสู่ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ มีระบบการส่งผ่านข้อความ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย ตามช่องทางที่เหมาะสม และสร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงาน กำหนดมาตรการและแนวทางในการยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องมีการเรียนการสอนที่มีความแน่นหนักเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังต้องสร้างหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสาร (INFORMATION OPERATIONS DOCTRINE) การวางกลยุทธ์ (TACTICS) เทคนิค (TECHNIQUES) และขั้นตอน (PROCEDURES) ของการปฏิบัติการข่าวสาร และความรับผิดชอบต่อสังคม ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติการข่าว รวมทั้งบทบาทของผู้นำในการเสริมสร้างหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสารให้กับกำลังพลอีกด้วย

พัฒนาระบบและกลไกการปฏิบัติการข่าวสาร(WT)ภายหลังจากการกำหนดโครงสร้างหน่วยงานด้านการข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการข่าวสารแล้ว ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและเป็นระบบ (ACTION PLAN) และต่อเนื่อง มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันและส่งผลต่อการพัฒนากองทัพบกและประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดหน่วยงานย่อยและกำลังพลที่รับผิดชอบ พร้อมแผนดำเนินงาน รวมทั้งช่วงเวลาการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การปฏิบัติการข่าวสารเป็นระยะ ในกรณีที่มีสถานการณ์ใหม่ หรือสถานการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยทำการปฏิบัติการข่าวสารไว้ อันจะทำให้ข่าวมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงมากขึ้น นอกจากนี้การสื่อสารและการประสานงานด้านการปฏิบัติการข่าวสารก็เป็นกลไกสำคัญซึ่งจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานย่อยและหน่วยภายนอก

จำนวนมาก ดังนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสื่อสารอย่างใกล้ชิด ทั้งถึง และต่อเนื่อง ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายของการปฏิบัติการข่าวสาร โดยมีการเชื่อมโยงเป็น เครือข่ายของแต่ละหน่วยงานย่อย (UNIT NETWORKING) และข้ามหน่วย (INTER-UNIT NETWORKING) กับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยนอกกองทัพบก หรือหน่วยจาก ต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นช่องทางที่เหมาะสมในการดำเนินการ การพัฒนาความสามารถด้าน ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และ BIG DATA ANALYTICS และ MECHANICAL ENGINEERING จะเป็นการยกระดับความเป็นมืออาชีพของกำลังพลอีกด้วย

บทสรุป

จากการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารในยุค Thailand 4.0 ของ กองทัพบก พบว่า การปฏิบัติการข่าวสารเป็นภารกิจที่จำเป็นโดยเฉพาะหน่วยงานด้าน ความมั่นคงที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์โลกในปัจจุบันที่การรับรู้ข่าวสารของประชาชน เป็นไปอย่างรวดเร็วไร้พรมแดน ประกอบกับประเทศไทยได้วางยุทธศาสตร์ชาติและ กำหนดเป้าหมายสำคัญในภาพรวมไว้ในระยะ 20 ปี จากเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาความไม่สามัคคีกันของคนในชาติ การมีข่าวปลอม ข่าวลวง ปัญหาสามจังหวัดชายแดนใต้ การโจรกรรมทางอินเทอร์เน็ต ทั้งหมดนี้เป็นการนำ องค์ประกอบของการปฏิบัติการข่าวสารมาใช้ ได้แก่ การปฏิบัติการจิตวิทยา การลวงทาง ทหาร การสงครามอิเล็กทรอนิกส์ การปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ภาพถ่ายการรบ การประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้ปฏิบัติอาจเป็นใครก็ได้ ทั้ง บุคคล หน่วยงาน หรือรัฐ โดยใช้ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ (SOCIAL MEDIA)

กองทัพบกในฐานะหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในด้านความมั่นคงจึงจำเป็นต้องให้ ความสำคัญกับภารกิจดังกล่าว โดยเริ่มด้วยการร่วมมือกับกองบัญชาการกองทัพไทย เหล่า ทပ်ต่าง ๆ ในการบูรณาการร่วมกัน กำหนดหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสาร และมีการ วางแผน เตรียมการ ดำเนินการ และประเมินการปฏิบัติการข่าวสารต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ถือว่าการปฏิบัติการข่าวสารมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทางการทหาร ที่มีผู้

บัญชาการอนุมัติหนทางปฏิบัติและเป็นผู้กำกับดูแลอย่างเข้มงวดในการวางแผนปฏิบัติการ โดยมีการผสมผสานกันในการปฏิบัติการข่าวสาร รวมทั้งกำหนดกิจกรรมการปฏิบัติการ ข่าวสารต่าง ๆ ที่จะใช้ในสถานการณ์ต่อไป

จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ การปฏิบัติการข่าวสารเป็นส่วนสำคัญในการทำให้ ปัญหาขยายขอบเขตมากขึ้นและทำให้การแก้ปัญหายากขึ้น หากยังไม่มีหน่วยงาน รับผิดชอบแก้ไขปัญหาในตอนต้น ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงของไทยยังไม่มี จึงควรมี การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการรับผิดชอบด้านการปฏิบัติการข่าวสารโดยตรงเพื่อรับผิดชอบ ด้วยการบูรณาการกับหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และเพื่อให้สามารถ แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ร่วมกับมีผู้ปฏิบัติงานเฉพาะที่มีความรู้ความสามารถ

เอกสารอ้างอิง

- ¹ Paddy Griffith. French Napoleonic Infantry Tactics 1792-1815: Concept and Execution. [Internet] ; 2007 [cited 2020 Apr 14]. Available from: <https://channel1la.com/2017/06/24/four-hostile-newspapers-are-more-to-be-feared-than-a-thousand-bayonets-napoleon-bonaparte/>
- ² James E. McConville. U.S. Army Information Operations: Concept and Execution. [Internet] ; 1997 [cited 2020 Apr 14]. Available from: <https://fas.org/irp/agency/army/mipb/1997-1/mcconvl.htm>
- ³ GQ Thailand. รู้จัก IO ยุทธการที่ใช้ข่าวสารเป็นอาวุธ. บริษัท เซเรนดิพิตี้ มีเดีย จำกัด [อินเทอร์เน็ต] ; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.gqthailand.com /views/article /what-is-io>
- ⁴ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) . [อินเทอร์เน็ต] ; 2561 [เข้าถึงเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2563]. เข้าถึงได้จาก: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- ⁵ เอกสารประกอบการศึกษา แผนพัฒนา ทบ. ปี 60 - 64 . ส่วนวิชาความมั่นคงแห่งชาติ และยุทธศาสตร์. วิทยาลัยการทัพบก ; 2559.
- ⁶ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565). [อินเทอร์เน็ต] ; 2561 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/124/T_0034.PDF
- ⁷ นคร เสรีรักษ์. คำบรรยายวิชาพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 [อินเทอร์เน็ต] ; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://ocsc.chulaonline.net/upload/teacher54/02%20เนื้อหาปรับพรบ.ข่าวสาร.PDF>
- ⁸ กรมข่าวทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. [อินเทอร์เน็ต] ; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://j2.rtarf.mi.th/j2/vision.htm>

- ⁹ เอกสารประกอบการเรียนวิชา การปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations), นท.พิชญ์ สุขยอด, กวยศ.ฝวก.ยศ.ทร., กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, เมษายน ; 2558
- ¹⁰ มนวดิ ตั้งตรงฤทัย. การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : SC) และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations : IO) ของกองทัพไทย : แนวทางการดำเนินงานในอนาคต”.สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ; 2559.
- ¹¹ กรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก. [อินเทอร์เน็ต]; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://dint.rta.mi.th/>
- ¹² คำสั่งกองทัพบกที่ 22/2551 เรื่องมาตรการดำเนินการต่อข้อมูลข่าวสารลับของกองทัพบก [อินเทอร์เน็ต]; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://dint.rta.mi.th/wp-content/uploads/2020/03/คำสั่งกองทัพบก-ที่-222551-เรื่อง-มาตรการดำเนินการต่อข้อมูลข่าวสารลับของกองทัพบก.pdf>
- ¹³ ระเบียบ กองทัพบก ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศของกองทัพบก พ.ศ. 2555 . [อินเทอร์เน็ต] ; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563].เข้าถึงได้จาก:https://www.rta.mi.th/rta_website/phocadownload/rules/ICTsecurity60-2.pdf
- ¹⁴ อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า. ศูนย์ไซเบอร์กองทัพบก. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. [อินเทอร์เน็ต] ; 2559 [เข้าถึงเมื่อ 23 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.parliament.go.th/>
- ¹⁵ พีรพงศ์ ไวกาสี และคณะ. คู่มือการปฏิบัติการข่าวสาร. กรมยุทธศึกษาทหารบก ; 2558.
- ¹⁶ ACIS Professional center. Information Operation. [Internet] ; 2019 [cited 2020 Apr 23]. Available from: <https://www.acisonline.net/?p=815>
- ¹⁷ LAWRENCE H. SAUL. Tactical Commander’s Handbook Information Operations Operation Iraqi Freedom (OIF). CENTER FOR ARMY LESSONS LEARNED (CALL) COMBINED ARMS CENTER (CAC)FORT LEAVENWORTH, KS 66027-1350 ; 2005, P4.

- ¹⁸ Department of the Army. Information Operations: Doctrine, Tactics, Techniques, and Procedures (FM 3-13 / 100-6). CreateSpace Independent Publishing Platform; 2012.
- ¹⁹ Ibid. pp. 1-1.
- ²⁰ Ibid. pp. 3-13.
- ²¹ พรพิทักษ์ แม้นศิริ. เอกสารประกอบการบรรยายการปฏิบัติการข่าวสารกับช่องทางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ; การสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการข่าวสารของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประจำปีงบประมาณ 2561 ; วันที่ 20 ธันวาคม 2561 ; ณ โรงแรมดิ ไอเดิ้ล เซอร์วิส เรสซิเดนซ์ อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพมหานคร: กรมประชาสัมพันธ์ ; 2561
- ²² สุรชาติ บำรุงสุข. ปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations). จุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 80. กรุงเทพฯ : สถาบันข่าวกรอง สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ; 2553.
- ²³ อาคม พงศ์พรหม. กำลังพลของกองทัพบกในยุค Thailand 4.0 . เอกสารวิจัยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 60.
- ²⁴ Darrell K. Rigby. MANAGEMENT TOOLS 2015 An executive's guide Copyright © Bain & Company, Inc. 2017 [Internet]; 2017 [cited 2020 Apr 24]. Available from: https://bain_book_management_tools_2017.pdf

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก วีระเดช วรรณศิลป์
วัน เดือน ปี เกิด	13 สิงหาคม พ.ศ.2519
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2544	ปริญญาตรี แพทยศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
พ.ศ. 2548	วุฒิปัตริผู้เชี่ยวชาญ สาขาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
พ.ศ. 2554	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 89

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544 – 2545	นายแพทย์ หมอดเสนารักษ์ กองร้อยสนับสนุนการ ช่วยรบ กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2545 – 2548	แพทย์ประจำบ้าน สาขาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาล พระมงกุฎเกล้า
พ.ศ. 2548 – 2553	จิตแพทย์ โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
พ.ศ. 2553 – 2554	ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก
พ.ศ. 2554 – 2556	ประจำกรมแพทย์ทหารบก
พ.ศ. 2556 – 2557	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลค่ายขุนเจ็องธรรมิกราช
พ.ศ. 2557 – 2561	ผู้บังคับกองพันเสนารักษ์ที่ 2

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลค่ายภาณุรังษี
----------------------	-----------------------------------